

KİTAP TANITIMI

Savaş SERTEL: *Tek Parti Dönemi'nde Bingöl'de Kurulan CHP Teşkilatları, Halkevleri ve Halkodaları*, Libra Kitapçılık ve Yayıncılık, İstanbul 2016, 218 s.

“Kısaltmalar” (s. 9), “Tablolar Listesi” (s. 11-12), “Önsöz”(s. 13-15) ve “Giriş” (s. 17-20) ile başlayan eser, dört bölümden oluşmaktadır. Birinci Bölüm (s. 21-50), “Bingöl'de Kurulan CHP Teşkilatları”; İkinci Bölüm (s. 51-81), “Halkevlerinin Kuruluşu ve Şubeleri”; Üçüncü Bölüm (s. 83-126), “Bingöl'de Açılan Halkevleri”; Dördüncü Bölüm (s. 127-160) ise “Bingöl'de Kurulan Halkodaları” başlığını taşımaktadır.

İlk bölümde tek parti döneminde Bingöl ve ilçelerindeki CHP teşkilatları hakkında bilgi verilmiştir. Bu bölümde Bingöl ve ilçelerindeki teşkilatların faaliyetleri, teşkilat başkanları, üyeleri, üye sayıları, üyelerin isimleri, meslekleri ve seçimlerde aldıkları oylar gibi konularda ayrıntılı bilgi verilmiştir.

İkinci bölümde genel olarak halkevleri ele alınmıştır. Halkevlerinin işleyişi ve şubeleri, çalışma kolları, faaliyetleri hakkında bilgi verilmiştir. Bu bölüm “Halkevlerinin Kapatılması” (s. 79) alt başlığıyla son bulur.

Üçüncü bölüm, “Bingöl'de Açılan Halkevleri” konusuna ayrılmıştır. Bingöl'ün kısa bir tarihçesiyle (s. 83-84) başlayan bu bölüm, “Halkevi Teftiş Raporlarına Göre Bingöl Şehrinin Sosyo-Ekonomik Yapısı” başlığıyla devam eder. Bingöl Halkevi, başkanları, üyeleri, şubeleri, faaliyetleri, Bingöl halkevinde verilen konferanslar, Kiğı ve Karlıova halkevleri vs. hakkında bilgi verilmiştir.

Bu bölümde verilen bilgilere göre, Bingöl'deki ilk halkevi, Şubat 1936'da açılan Çapakçur Halkevi'dir. Çapakçur Halkevi, Bingöl il merkezindeki tek



halkevi olup faaliyetlerini 1951 yılına kadar sürdürmüştür. Kiğı ve Karlıova halkeviyle birlikte Bingöl ili genelindeki halkevi sayısı üçtür (s. 85-86).

1936 yılında Halk Dershanesi, Spor, Köycülük ve Temsil olmak üzere dört şubesi bulunan Bingöl halkevi, 1941 yılında Dil ve Edebiyat, Güzel sanatlar, Sosyal Yardım, Kütüphane ve Yayın, Tarih ve Müze şubelerini açmıştır (s. 89-91).

Halkevlerinin en faal şubelerinden biri Dil ve Edebiyat şubesidir. Bu şubelerin birçoğunun yayın organı bulunur. (Halkevlerinin yayın organları için Mahmut H. Şakiroğlu'nun *Kebkeç* dergisinin "Halkevleri" dosyasındaki "Halkevi Dergileri ve Neşriyatı" makalesine bakılabilir (sayı 3, Ankara 1996, s. 131-142). Bu yayın organlarında yörenin tarih ve kültürü hakkında önemli yazılar yer alır. Sertel'in eserinden öğrendiğimize göre "*Bingöl Halkevi'nin dil ve edebiyat konusunda önemli bir çalışmasına rastlanmamıştır. Bingöl Halkevi kuruluşundan kapanışına kadar herhangi bir gazete, dergi veya broşür yayınlamamıştır.*" (s. 93).

Dördüncü Bölüm, "Bingöl'de Kurulan Halkodaları" başlığını taşır. Bingöl'ün ilçelerinden Kiğı ve Karlıova'da halkevi açılmışken, Genç ve Solhan'da halkodası açılmıştır. Genç Halkodası Şubat 1940'ta Solhan Halkodası ise bir yıl sonra Şubat 1941'de açılmıştır. 1940-1951 yılları arasında Bingöl'de 28 halkodası açılmıştır (s. 129). Bu bölümde halkodası başkanları ve üyeleri, halkodalarının faaliyetleri hakkında bilgi verilmiştir.

Eserde, 167-199. sayfalar arasında "ekler" yer almaktadır. Eser, "Bibliyografya" (s. 201-209) ve bazı kavramlar ile şahıs, yer ve *dergi* adlarının yer aldığı "Dizin" ile son bulur. (s. 211-218).

Doç. Dr. Abdülbaki ÇETİN